

2013. aasta prantsuse keele tasemetööst

Tasemetöö eesmärgid:

- 1) hinnata põhikooli riiklikus õppekavas määratletud õpitulemuste saavutatust II kooliastme lõpus;
- 2) anda koolile ning õpetajatele võimalus hinnata oma õpilaste õpitulemusi üleriigilisel taustal;
- 3) suunata tasemetöö sisu ja vormi kaudu õppeprotsessi;
- 4) siduda järjestikuseid haridusastmeid ja -tasemeid;
- 5) anda välishindamise tulemuste põhjal tagasisidet kõigile asjast huvitatud osapooltele ning võimaldada kavandada ja teha muudatusi riiklikus õppekavas, õppekirjanduses, õpetajate täiendusõppes, võimaldada suunata vastavat arendustööd.

Prantsuse keele tasemetöö koostamisel arvestati 2002. a riikliku õppekava nõudmisi ja Euroopa Nõukogu keeleoskustasemeid, millest lähtuvalt vastab tasemetöö ligilähedaselt A2-taseme kirjeldusele.

Tasemetöö eesmärk on hinnata, kas ja mil määral on õpilased saavutanud põhikooli õppekavas määratletud õpitulemused II kooliastme lõpus ning anda tagasisidet õpilastele, õpetajatele ja teistele asjast huvitatutele.

Tasemetöös koosnes neljast osast:

- kuulamine
- lugemine
- keele struktuur
- kirjutamine

Tasemetöö sooritamiseks oli ette nähtud 45 minutit.

Tasemetöö eest oli võimalik kokku saada 35 punkti, mis jagunesid järgnevalt: kuulamine 10, lugemine 10, keelestruktuur 5 ja kirjutamine 10 punkti.

2013. aastal sooritas tasemetöö 144 õpilast kolmest koolist, kus õpitakse prantsuse keelt A-keelena. Neist 70 poissi ja 74 tüdrukut.

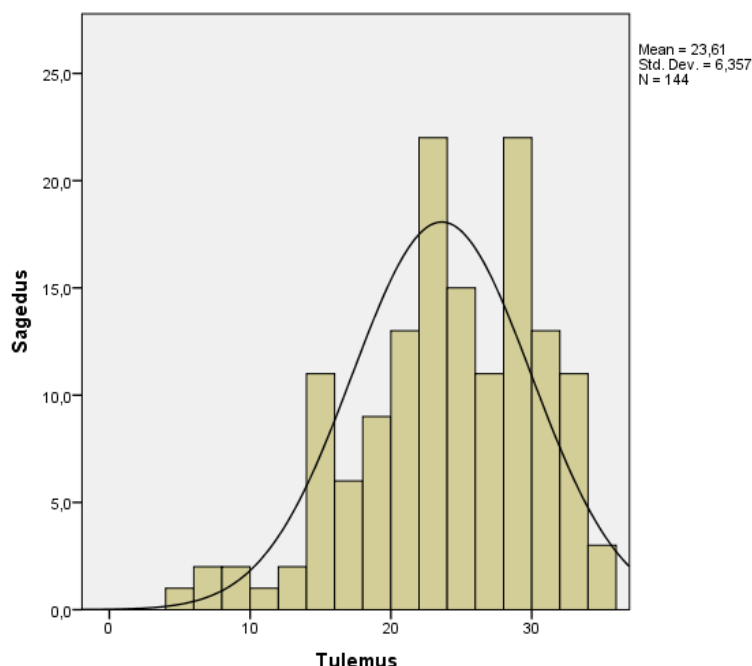
Üldandmed

Tabel 1. Tasemetöö üldstatistika

Õpilaste arv	Max punktide arv	Keskmine tulemus punktides	Keskmine tulemus %	Min tulemus punktides	Min tulemus %	Max tulemus punktides	Max tulemus %
144	35	23,6	67,4 %	5	14,3 %	34	97,1 %

Tasemetöö keskmiseks tulemuseks 2013. a jäi 23,6 punkti, keskmine lahendusprotsent 67,4. Maksimumtulemust ei saavutatud, sellest jäi enamasti puudu vaid üks või poolteist punkti ning näib, et reeglina kaotati need kas keelestruktuuri ülesandes või kirjutamises. Madalaim tulemus oli 5 punkti (14,3%).

Joonis 1. Tulemuste jaotus

Joonis 1 näitab tasemetöö tulemuste jaotust. Kuna tasemetöös osales praktiliselt 100% valimisse kuulunud õpilastest (1 puuduja), võime eeldada, et nende hulgas oli ka erineva võimekusega õpilasi – nii nõrgemaid, keskmisi kui ka tugevaid õpilasi. Jooniselt on näha, et valdav osa õpilastest saavutas tulemuse 18 punkti (~50% maksimumist) ja rohkem, joonisel eristuvad nii kõige tugevamad (30 p <) kui ka kõige nõrgemad õpilased (>10p).

Tulemuste selline jaotus näitab, et tasemetöö oli õpilastele valdavalt jõukohane ning eristas erineva võimekusega õpilasi.

Tasemetöö tiitellehel küsiti ka õpilaste veerandihindeid, eesmärgiga saada andmeid õpilaste tasemetöö tulemuste võrdlemiseks nende koolihinnetega. Kuna ühes koolis oli andmete täitmine poolik, siis ei saa siin ka neid andmeid üldistatult esitada.

Tasemetöö sooritajate hulgas oli (täidetud andmete põhjal) kokku 4 õpilast, kelle kodune keel erines kooli õppekeelest (koduseks keeleks märgitud vene keel), neist üks õpilane sai ka õpiabi. Lisaks oli kolme kooli kokku peale märgitud 5 õpiabi saavat õpilast.

Vaadates kooli õppekeelest erineva koduse keelega õpilaste tulemusi (keskmine tulemus 28,25 punkti), näeme, et nende nelja õpilase keskmine tulemus on ligi viie punkti võrra kõrgem kui tasemetöö keskmine tulemus. Nende nelja õpilase keskmise tulemuse põhjal võime eeldada, et kodusest keelest erinevas õppekeeles õppimine ei mõjuta negatiivselt

võõrkeele omandamist. Kuid üldistuste tegemiseks on õpilaste arv võrdlusgruppides liiga erinev.

Õpiabi saavate õpilaste tulemused jäid vahemikku 13,5–18,5 punkti ja nende keskmine tasemetöö tulemus oli 15,8 punkti. See on küll üldisest keskmisest madalam, kuid ka siin ei võimalda õpilaste väike arv teha üldistusi selle kohta, kas ja kuidas õpiabi saamine mõjutas prantsuse keele tasemetöö tulemust.

Tabel 2. Tasemetöö tulemused soo järgi

	Õpilasi	Keskmine tulemus punktides	Keskmine tulemus %	Min tulemus punktides	Min tulemus %	Max tulemus punktides	Max tulemus %
Poisid	70	22,3	63,7%	5	14,3%	34	97,1%
Tüdrukud	74	24,9	71,1%	12	34,3%	34	97,1%

Poiste ja tüdrukute keskmiste tulemuste vahe on ümardatult 3 punkti ehk ~7%. Mõlemas grupis on saavutatud maksimaalselt 34 punkti, kuid miinimumtulemustes on erinevus suur.

Andmetele tuginedes saame väita, et mõlemad grupid saavutasid keskmiselt sarnaseid tulemusi, kuid poiste grupis oli rohkem väga nõrku õpilasi, kel oli raskusi ennekõike keelestruktuuri ülesande ja kirjutamisega.

Osaoskused

Tabel 3. Tasemetöö põhinäitajad osaoskuste kaupa

	Kuulamine	Lugemine	Keele struktuur	Kirjutamine
Punkte	10	10	5	10
Keskmine tulemus	6,7	6,2	3	7,5
Keskmine sooritus %	67%	62%	60%	75%
Miinimum	1	0	0	0,5
Maksimum	10	10	5	10
Standardhälve	2	2	1,2	2,3

Osaoskustest on kõige kõrgemalt hinnatud kirjutamine, mis on tasemetöö ainus subjektiivselt hinnatav osa. Keskmise sooritusprotsendi järgi oli õpilastele kõige lihtsam kuulamine, veidi raskem oli lugemine ning enim eksimusi oli keelestruktuuri ülesandes.

Õpilased saavutasid maksimumtulemusi kõikides osaoskustes ja ka miinimumtulemused on kõikides osaoskustes praktiliselt sarnased (0–1 punkti).

Keskmiste tulemuste põhjal võib öelda, et retseptiivsed osaoskused (kuulamine ja lugemine) on õpilastel võrdselt heal tasemel, hästi saadakse hakkama ka ea- ja keeleoskustaseme-kohase kirjutamisülesandega. Mõnevõrra rohkem eksitakse keelereeglite rakendamisel, kuid oluline

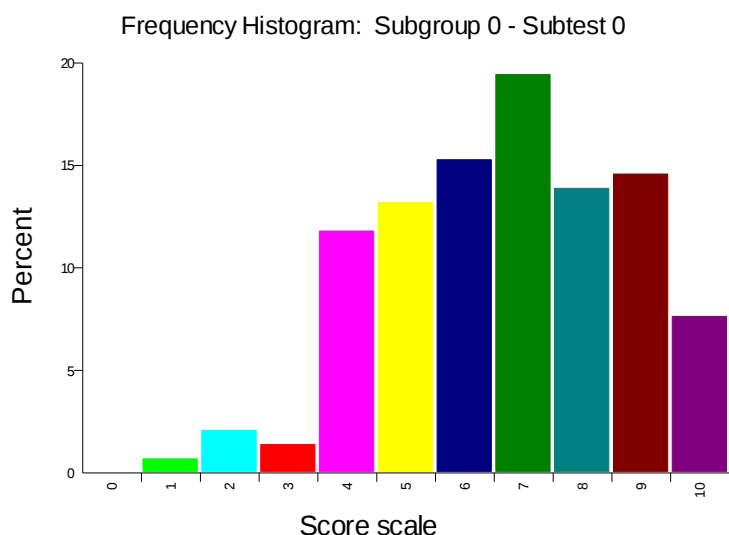
on teada, et keelereeglite veatu teadlik rakendamine iseloomustab alles keeleoskuse kõrgemaid tasemeid.

Kuulamine

Kuulamisosa koosnes kahest ülesandest (kokku 10 üksikküsimust). Esimeses ülesandes (pildiga valikvastused, valimine kolme vastusevariandi hulgast) oli 4 üksikküsimust. Teises ülesandes (õige-vale väite valimine) oli 6 üksikküsimust. Kokku sai selle osaoskuse eest 10 punkti (4 + 6).

Joonisel 2 on näha, et valdav osa õpilastest vastas õigesti vähemalt pooltele küsimustele, kuulamisosa hästi või väga hästi sooritanud õpilasi on enamus. Analoogselt joonisega 1, on kuulamisosa joonisel näha õpilaste eri gruppide jaotus (nõrgemad, keskmised ja tugevamad õpilased), mis annab tunnistust sellest, et kuulamisosa ülesanded eristasid eri võimekusega õpilasi ning olid suuremale osale neist jõukohased.

Joonis 2. Kuulamise tulemuste jaotus.

Võrreldes omavahel poiste ja tüdrukute keskmisi, on näha, et poiste keskmine tulemus on mõnevõrra nõrgem, kuid erinevus on väike ning on pigem põhjustatud sellest, et poiste grupis on mõni nõrgema õpitulemusega poiss rohkem kui tüdrukute hulgas. Seda näitab ka võrreldav miinimumpunktide arv.

Tabel 4. Kuulamisosa tulemused soo järgi

	Õpilasi	Keskmine tulemus punktides	Keskmine tulemus %	Min tulemus punktides	Min tulemus %	Max tulemus punktides	Max tulemus %
Poisid	70	6,3	63%	1	10%	10	100%
Tüdrukud	74	7	70%	2	20%	10	100%

Kuulamisosa mõlema ülesande keskmine lahendatus oli 67% ehk mõlemad ülesanded olid õpilastele võrdselt jõukohased. Kahe ülesande peale kokku oli kaks küsimust (nr 1 ja nr 7), millele vastasid kõik õpilased. Ülejäänud kaheksa küsimuse puhul oli neid õpilasi, kes jätsid vastamata 1–4 ehk ilmselt ei suutnud nad kuuldot mõista. Esimese ülesande puhul tuleb ära märkida, et kõik pakutud vastusevariandid osutusid õpilastele piisavalt atraktiivseks, mis näitab, et õige pildi mõistmiseks tuli tõepoolest kuuldot mõista.

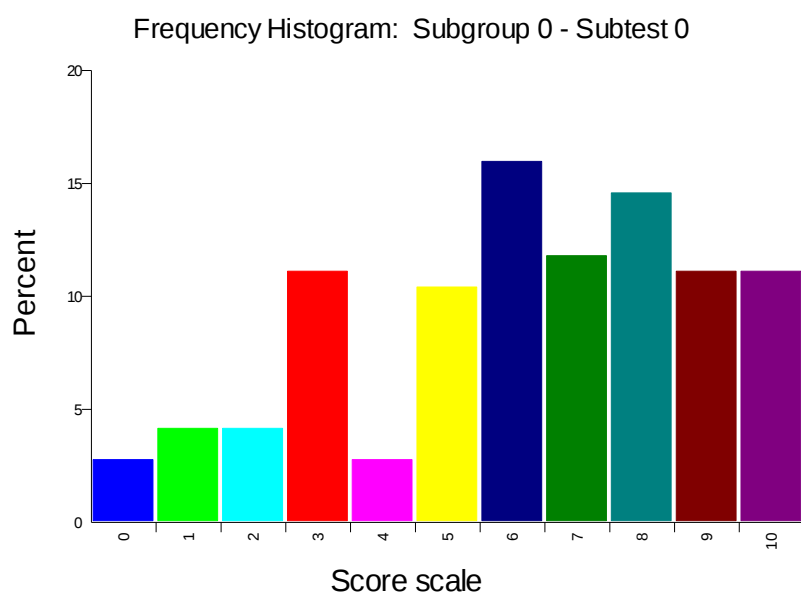
Kõige lihtsam oli leida vastust 3. ja 7. küsimusele (vastavalt 81% ja 80% õigeid vastuseid), kõige raskemateks osutusid 2. küsimus (48%) ja 6. küsimus (53%).

Lugemisosa

Lugemisosas oli kaks ülesannet kokku 10 üksikküsimusega (esimeses ülesandes 4 ja teises 6 üksikküsimust). Lugemise esimene (valikvastused, valimine kolme vastusevariandi hulgast) ja teine ülesanne (valikvastustega lünkülesanne, teksti sobitamine lünka) andsid kokku 10 punkti.

Lugemisosa tulemuste jaotus joonisel 3 erineb nii joonisest 1 kui 2. Kui üldistes tulemustes ja kuulamises on jaotus selgelt kaldu tugevamate õpilaste poole, siis lugemises on nõrgemaid vastuseid rohkem.

Joonise 3. Lugemise tulemuste jaotus

Kahe ülesande omavahelises võrdluses oli natuke raskem 1. ülesanne (keskmine lahendatus 59%), kus õpilasel tuli valida kolme vastusevariandi hulgast õige. Küsiti teksti üldist mõistmist. Kõik pakutud vastusevariandid olid vastajatele atraktiivsed, seega tuli lugemises, nii nagu kuulamiseski, õige vastuse leidmiseks mõista nii küsimust kui teksti. Lihtsaim oli küsimus nr 13 (72%), raskeim 11. küsimus (39%). Kõik õpilased leidsid vastuse 12. küsimusele, samas kui selle ülesande teistes küsimustes jätsid 1–3 õpilast valiku tegemata.

Teise ülesande keskmine lahendatus oli 63%. Siin tuli õpilastel sobitada lünka dialoogist välja võetud laused ehk mõista nii teksti üldist mõtet kui ka loogilist ülesehitust. Selles ülesandes vastasid kõik õpilased kõikidele küsimustele, tühjaks jäetud lünki ei olnud. Kõige lihtsam oli leida puuduv lause neljandasse lünka (küsimus nr 18, 84%), kõige raskem kolmandasse lünka (küsimus nr 17, 32%). Viimasel juhul pakuti enim vastusevarianti C (kuid ka kõiki teisi), mis näitab, et vastajad ei mõistnud teksti.

Tabel 5. Lugemisosa tulemused soo järgi

	Õpilasi	Keskmine tulemus punktides	Keskmine tulemus %	Min tulemus punktides	Min tulemus %	Max tulemus punktides	Max tulemus %
Poisid	70	6	60%	0	0%	10	100%
Tüdrukud	74	6,3	63%	1	10%	10	100%

Lugemisülesanded olid poistele ja tüdrukutele võrdse raskusega, vahe kahe grupi vahel on veelgi väiksem kui kuulamises. Mõlemas grupis on nii neid, kes vastasid õigesti kõikidele küsimustele, kui ka neid, kes seda ei teinud. Poiste mõne protsendi võrra madalamat keskmist mõjutab selgelt 0-punktiline miinimum.

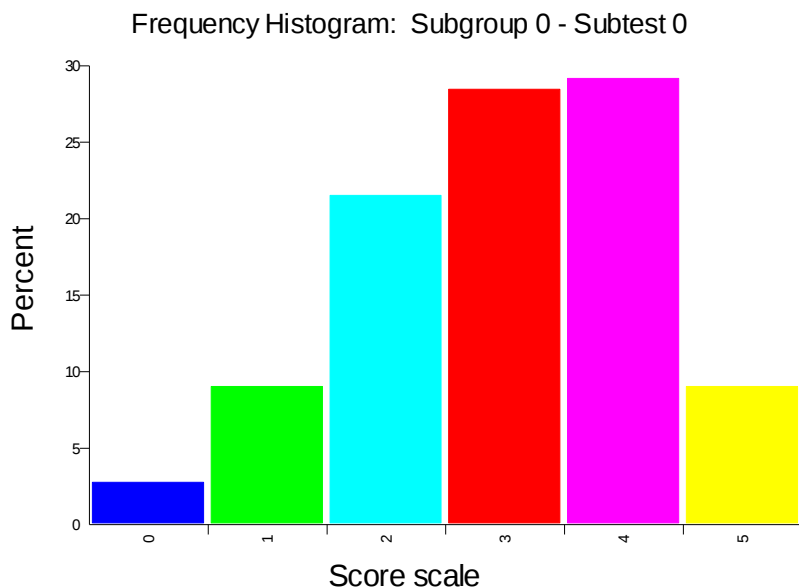
Keelestruktuur

Keelestruktuuri osas oli üks ülesanne, 5 valikvastusega üksikküsimusega. Kokku oli võimalik saada 5 punkti.

Ülesanne koosnes lühikesest seotud lünktekstist, kuhu tuli vastavalt teksti tähendusele valida etteantud valikute hulgast õige. Küsiti tegusõna vormide, artiklite, eessõnade ja isikuliste asesõnade tundmist.

Keelestruktuuri ülesande tulemuste jaotus joonisel 4 sarnaneb nii üldiste tulemuste kui kuulamise tulemuste jaotusega: selgelt on näha kalle paremale, tugevamate õpilaste suunas. Samas eristuvad joonisel selgelt nii nõrgemad kui ka tugevamad õpilased.

Joonis 4. Keelestruktuuri tulemuste jaotus

Kõige kõrgema lahendatusega on ülesande viimane küsimus (nr 25) isikuliste asesõnade kohta (keskmine lahendatus 80%). Vähe eksiti ka eelviimases küsimuses (nr 24), kus küsiti eessõnu (keskmine lahendatus 74%). 58% õpilastest vastas õigesti kindlat artiklit kontrollivale küsimusele (küsimus nr 23) ja 56% õigeid vastuseid sai ka küsimus nr 22 enesekohase tegusõna *passé composé* vormi kohta. Enim raskusi oli õpilastel tegusõna *expliquer* õige vormi valimisega küsimuses nr 21, õigeid vastuseid andis siin vaid 38% vastanutest (enamik pakkus vastuseks B-varianti, õige on C).

Tabel 6. Keelestruktuuri tulemused soo järgi

	Õpilasi	Keskmine tulemus punktides	Keskmine tulemus %	Min tulemus punktides	Min tulemus %	Max tulemus punktides	Max tulemus %
Poisid	70	2,8	56%	0	0%	5	100%
Tüdrukud	74	3,2	64%	1	20%	5	100%

Poiste ja tüdrukute võrdlemisel on näha, et vaatamata väikesele vahele punktides ulatub vahe keskmises lahendatuses 8 protsendini (mis on seni suurim vahe, kuid võrreldav vahega üldistes tulemustes ja kuulamises). See näitab, et poiste hulgas oli keelereeglite vastu eksijaid mõnevõrra rohkem kui tüdrukute grupis.

Kirjutamine

Kirjutamisülesandes tuli õpilastel kirjutada vastus talle saadetud postkaardile, järgides etteantud sisupunkte. Teksti pikkuseks oli ette nähtud 30 sõna.

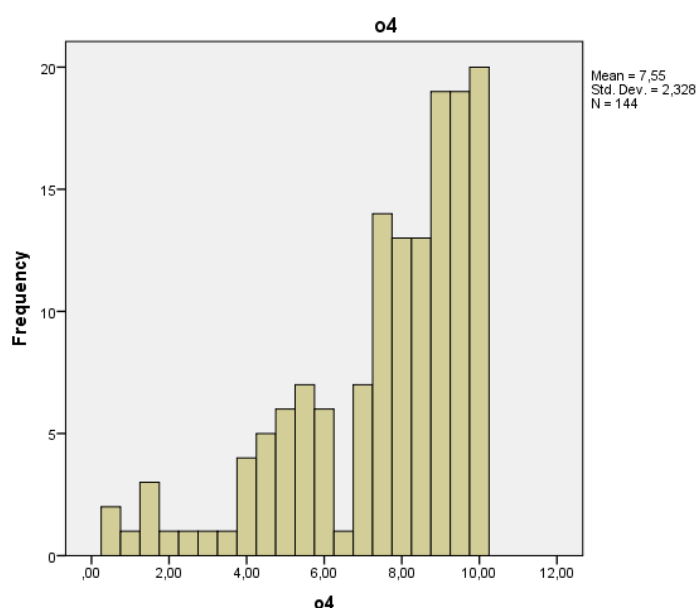
Keskmiselt said õpilased kirjutamisülesande eest 7,5 punkti, keskmine lahendatus 75%. Kõige madalamaks punktisummaks jäi vaid 0,5 punkti.

Hinnati järgmisi aspekte: tööjuhendist kinnipidamine, õige keeleregistrivalik (mõlemad 0–1 p), suhtlemisoskust (0–3 p), sõnavara ja grammatika ulatust ja korrektsus (kumbki 0–2 punkti) ja teksti sidusus (0–1 p), kokku 10 punkti.

Hindamisaspektide keskmised lahendusportsendid näitavad, et vähe eksimusi oli tööjuhendi järgimisel ja keeleregistri valikul (vastavalt 85% ja 88%), kõrgelt hinnati ka sujuvust (83%). Enim punkte kaotati grammatikas (keskmine lahendatus 65%), punkte võeti alla ka suhtlemisoskuse aspektis ja sõnavaras (vastavalt 73% ja 75,5%).

Jooniselt 5 on näha, kuidas eri võimekusega õpilaste tulemused jaotuvad. Valdavalt said õpilased kirja kirjutamisega hakkama hästi või väga hästi, kuid näha on ka skaala alumine ots, kus õpilastel jäi suhtluseesmärk täitmata ning hinnatavat teksti oli vähe või oli see vigane.

Joonis 5. Kirjutamise tulemuste jaotus

Tabel 7. Kirjutamise tulemused soo järgi

	Õpilasi	Keskmine tulemus punktides	Keskmine tulemus %	Min tulemus punktides	Min tulemus %	Max tulemus punktides	Max tulemus %
Poisid	70	6,9	69%	0,5	5%	10	100%
Tüdrukud	74	8,1	81%	1,5	15%	10	100%

Poiste ja tüdrukute keskmistes tulemustes on, võrreldes teiste tasemetöö osadega, näha suur vahe (12%), mis annab tunnistust sellest, et õpitu praktilises rakendamises on poiste hulgas rohkem neid, kes jäävad hätta ja teevad rohkem vigu.

Kokkuvõtteks: tasemetöös osalevad õpilased mõistavad reeglina tööjuhendit ning oskavad valida kirja kirjutamiseks sobiva keeleregistri. Koostatud tekst täidab suhtluseesmärki ning on tasemekohaselt sujuv, teksti seostamisel kasutatakse lihtsamaid sidesõnu. Teksti koostamisel

osatakse enamasti valida sobiv lihtne sõnavara ning kasutada suhtluseesmärgiga sobivat lihtsat grammatikat. Hindamisel arvestati, et A2-tasemele on iseloomulikud veel sagedased eksimused nii sõnavaras kui grammatikas.

Õpetajate hinnangud ja ettepanekud tasemetöö kohta

Tasemetöö küsimustiku täitsid kaks õpetajat ühest ja samast koolist. Üks neist on õpetajana töötanud alla viie aasta, teine üle kahekümne aasta. Õpetajate vastuste interpreteerimisel on oluline teada, et tegemist on piirkonnakooliga.

Nende üldhinnang tasemetööle

- *Minu hinnangul oli tasemetöö pigem raske. See tulenes ka sellest, et meie koolis ei õpita 6. klassis veel kõiki tasemetöös nõutavaid grammatikavorme. Kuna me edeneme õppetöös õpikute loogika järgi, kasutame 6. klassis õpikut oh la la 1. Passé composé ajavormi õpitakse 7. klassis õpikuga Oh la la 2, futur simple tuleb alles 8. klassis, õpik Oh la la 3. Enne tasemetööd küll vaatasime need ajavormid läbi, aga sellest läbivaatamisest polnud küllalt, et see ka kinnistuks.*
- *Sooritatav, aga meie õpilastele mitte just kergete killast. Minule isiklikult töö meeldis, oli loogiliselt ja lastele arusaadavalt üles ehitatud. See, et meie 6. klass pole veel tutvunud mineviku, tuleviku, COD-ga, pole nii palju kuulnud kõnekeelt (lektüüriks on rohkem lihtsustatud muinasjutud, ilukirjanduslikud tekstid), on juba meie probleem. Nimelt oleme valinud õpiku, kus 9. klassi lõpuks jõuame kõik teemad, grammatikad läbi võetud, aga hetkel (tasemetööni jäi paar kuud) ei suutnud me nii kiiresti reageerida. Töö pikkus normaalne.*

Hinnang kuulamisosalale

- *Kuulamisosa tundus mõistliku raskusega, kuid esines ka tundmatut sõnavara, mis kohati oli määrava tähtsusega. Keerulisem oli teine ülesanne, kus ei piisanud sellest, et õiged sõnad ära kuulda. Kuulamine läks keskmiselt õpilaste tulemusi vaadates.*
- *Meie õpilaste jaoks pealeloetud tekst natuke kiire. Sõnavara läbi võetud ja omandatud.*

Hinnang lugemisosalale

- *Lugemisosa tundus olevat tasemetöö osadest õpilastele kõige keerulisem. Esimese ülesande mõistmist raskendasid kindlasti mõned keerulisemad sõnad/väljendid (dépenser, selon les occasions, forcément jne). Teise ülesande sõnavara võis kohati olla tundmatu, sest Oh la la 1 õpikus ei puutu õpilased kokku poestseenidega ja selle sõnavaraga.*
- *Tekst noortepärane, sobilik 6. klassidele, võtmesõnad kahjuks ei kuulunud meie läbivõetud sõnavara hulka. Ja sinna õpilased stoppama jäidki.*

Hinnang keelestruktuuri ülesandele

- *Keele struktuuriosa läks õpilastel keskmiselt või natuke üle selle isegi ehk. Raskusaste tundus mõistlik, kui välja arvata ajavormid, mida me pole põhjalikult õppinud.*
- *Meie jaoks oli raske teksti üldiselt mõista. Kõik grammatika pole läbi võetud.*

Hinnang kirjutamisosalale

- *Kirjutamisosa läks minu hinnangul õpilastel päris hästi. Keerulisemaks kohaks oli see, et oli nõutud tuleviku kasutamist ja seda implitsiitselt, sellele vihjas tööjuhise. Osad siis proovisid seda kasutada, teised jäid oleviku juurde. Enne tasemetööd harjutasime kirja kirjutamist, kes siis hästi tähele olid pannud, nendel läks ka kirjutamisosa hästi.*
- *Sobilik teemavalik 6. klassidele. Kui ei õnnestunud, peame ise oma korrektiivid tegema. Olime harjutanud rääkima Prantsusmaast, Eestimaast, puhkusest hobidest jne, konkreetseid kirju tegime harva.*

Hinnangus kirjutamisosa hindamisskaalale võis näha erisust, mis tulenes õpetaja töökogemusest. Väiksema kogemusega õpetaja vajab täpsemaid juhiseid, suurema kogemusega õpetaja oskab hindamisskaalas näha A2-keeleoskustaseme oskusi.

- *Kirjutamisosa hindamisskaala võiks olla täpsem. Oleks parem, kui kõikide punktide väärtused oleksid eraldi lahti kirjutatud. Praegu oli keeruline punkte jagada, kohati tundsin, et hindamine on seega umbmäärane.*
- *Tundsin, et see on pigem õpilasi soosiv, motiveeriv. Kui oli ära öeldud tere, head aega, saabud millal, millega, mida kingituseks tood, vastav sõnade arv (30), siis oli laps nagu eksami juba sooritanud. Vigasid arvestasime eraldi.*

Muud arvamused

- *Hindamisjuhend võiks olla täpsem. Mina viisin esimest korda tasemetööd läbi ja hindasin samuti esimest korda. Kirjutamisosa parandamise juures tekkis näiteks küsimus, kas peaks teksti kõrvale tegema parandusi või piisab sellest, kui lihtsalt joon alla tõmmata.*
- *Aitäh töö eest. See oli hästi ja lastele arusaadavalt koostatud. Kui meil isiklikult kõik ei õnnestunud, siis teeme oma järeldused.*

Piret Kanne

prantsuse keele peaspetsialist

SA Innove